

O B E R T S A L E S P E R S O N E S

 Fundació
Crèdit Andorrà

Memòria d'activitats 2008

ÍNDEX

1	PATRONAT 3
2	PRESENTACIÓ 4
3	PROGRAMES SOCIALS 7
	Gent gran 8
	El centre neuràlgic: L'espai 8
	Malalties de gran impacte social 11
	L'Alzheimer 11
	L'esclerosi múltiple 12
	La fibromiàlgia i la síndrome de fatiga crònica 12
	El càncer de mama 13
	El Parkinson 13
	Les malalties mentals 14
	Col·laboracions socials 14
	Associació de Becaris de la Fundació Crèdit Andorrà 15
	Estratègia nacional per la nutrició, l'esport i la salut 16
	Special Olympics Andorra 17
	Societat Andorrana de Ciències 17
4	PROGRAMES EDUCATIUS 19
	Beques 20
	Beques de la Fundació Crèdit Andorrà 20
	Beques Fulbright 21
	Beques de tercer cicle del Govern d'Andorra 21
	Premi Internacional Calvo Armengol 22
	Col·laboració amb la Universitat d'Andorra 23
	Cicle de perfeccionament professional 23
	Òpera oberta 23
	Curs de dret andorrà 24
	Formació de llevadores 24
	Programa Universitarts 25
5	PROGRAMES CULTURALS 27
	Música 28
	Fundació ONCA 28
	Associació Festivals d'Ordino 33
	Fundació Amics dels Orgues 35
	Premi Carles Sabater 38
	Teatre 38
	Fundació Escena Nacional d'Andorra 38
	Col·laboracions culturals 41
	Expo 2008 41
	Quaderns d'Estudis Andorrans 42

**Fundació
Crèdit Andorrà**

C. Bonaventura Armengol, 6-8
AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra
Tel. (376) 888 880
e-mail: fundacio@creditandorra.ad

1 PATRONAT DE LA FUNDACIÓ CRÈDIT ANDORRÀ

President: **Antoni Pintat Santolària**

Vicepresident: **Jaume Casal Mor**

Secretari: **Josep Peralba Duró**

Patrona: **Rosa Pintat Santolària**

Patrona: **Maria Reig Moles**

Patró: **Josep Vidal Martí**

2 PRESENTACIÓ

Alumnes a L'espai de la informàtica

La Fundació Crèdit Andorrà desenvolupa des de fa més de vint anys una labor constant –essencialment d'iniciativa pròpia, però també de suport– amb l'objectiu de posar a l'abast de la ciutadania, i de la societat andorrana en general, diferents accions i eines encaminades a assolir un major benestar general, així com un millor creixement personal dels ciutadans, especialment en el camp del coneixement.

Durant el 2008, l'eix de treball prioritari ha estat la consolidació i la dotació d'una major projecció a tots i cadascun dels projectes inclosos en els tres eixos programàtics bàsics d'actuació: el social, l'educatiu i el cultural. Amb la voluntat, però, de presentar una oferta el més gran i completa possible quant a les accions desenvolupades, a la Fundació hem endegat nous projectes i hem ampliat les línies de treball que defineixen els diferents programes. En el cos de la memòria queden ressenyades de forma detallada totes les activitats que aquest any han merescut l'atenció de la Fundació; tanmateix, pensem que pot ser d'interès oferir-ne un breu resum a continuació.

Si ens referim als programes socials, cal assenyalar que el col·lectiu de la gent gran és un dels que han merescut una major atenció; la dinamització de L'espai, centre social d'activitats i formació per a la gent gran de la Fundació, ha significat l'organització d'un nombre considerable de cursos, tallers i activitats diverses, així com la concreció de les iniciatives que promou l'Associació de Gent Gran Voluntària (AVIM) de la Fundació Crèdit Andorrà. També en l'apartat social, l'interès i l'acceptació demostrats per la població en relació amb el programa centrat en les malalties de gran impacte social han suposat un suport decidit a les accions –entre les quals cal destacar les conferències divulgatives i els tallers destinats a malalts i cuidadors– dedicades a l'Alzheimer,

l'esclerosi múltiple, la fibromiàlgia, la síndrome de fatiga crònica i el càncer de mama, així com a les malalties mentals i a la de Parkinson, que enguany hem afegit al programa. Finalment, també cal destacar en l'apartat social el suport ofert a diferents entitats, com l'Associació de Becaris de la Fundació Crèdit Andorrà o la Federació Esportiva Special Olympics Andorra, així com a l'Estratègia nacional per la nutrició, l'esport i la salut, promoguda pel Govern d'Andorra juntament amb la Fundació.

Els pilars que han sustentat els programes educatius han estat essencialment dos: les beques per a la realització d'estudis professionals o de postgrau i la col·laboració amb la Universitat d'Andorra. Pel que fa a les beques de la Fundació Crèdit Andorrà, hem continuat amb la convocatòria de les beques per a estudis d'hoteleria i turisme, així com per a formacions de postgrau, i hem seguit donant suport al copatrocini de les dues beques que anualment atorga el Comitè Bilateral Fulbright. Hem encetat també en aquest apartat dues noves vies de treball materialitzades, d'una banda, amb la signatura d'un conveni de col·laboració amb el Govern d'Andorra per oferir ajudes destinades a estudiants de tercer cicle i, d'altra banda, amb la institució del Premi Internacional Calvó Armengol, d'estudi de les interaccions socials. Pel que fa a la col·laboració amb la Universitat d'Andorra, hem donat suport a diferents accions formatives, generalistes o especialitzades, i hem participat en altres de caràcter editorial.

Respecte als programes culturals, cal esmentar en primer lloc el suport decidit que hem continuat donant a les arts musicals. Les principals actuacions en aquest camp han estat la participació en els projectes desenvolupats per la Fundació ONCA, entre els quals cal destacar els diferents cicles de concerts amb participació de l'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra i de la Jove Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra, així com l'edició d'un CD, enregistrat per l'ONCA, que conté la Simfonia núm. 2, "Andorrana", i una composició musical d'òpera que es titularà *El somni de Carlemany*. Hem col·laborat també amb l'Associació Festivals d'Ordino, especialment en la programació del Festival Internacional Narciso Yepes; amb el Centre de la Cultura Catalana del Principat d'Andorra en la convocatòria del Premi Carles Sabater, i amb la Fundació Amics dels Orgues en l'organització, entre altres, del Cicle Internacional d'Orgue. A més de diferents col·laboracions amb entitats i institucions, ha completat les activitats de la Fundació en l'apartat cultural la participació en les tasques de producció i difusió de diferents iniciatives teatrals i escèniques de la Fundació Escena Nacional d'Andorra.

Tal com podem constatar, els esforços dedicats el 2008 a l'assoliment dels objectius de la Fundació Crèdit Andorrà han estat significatius i intensos. Al Patronat seguim treballant amb la dedicació necessària per poder superar, any rere any, les fites que ens anem marcant, perquè volem continuar contribuint de manera ferma i concreta al creixement del país i al benestar dels seus habitants, mantenint com a guia la perspectiva de servei que sempre ens ha caracteritzat.

El Patronat de la Fundació Crèdit Andorrà

3 PROGRAMES SOCIALS

3 PROGRAMES SOCIALS

La universalitat conceptual de les accions promogudes i organitzades per la Fundació Crèdit Andorrà en el marc dels diferents programes desenvolupats, té una especial orientació en els programes socials. Si bé no es prescindeix d'aquest caire en el conjunt de les activitats, sí que es pretén incidir de forma més plena en aspectes particulars, que acostumen a afectar col·lectius concrets que la societat no sempre atén de manera suficient. Tanmateix, el fet que moltes de les accions realitzades en aquest marc van adreçades al conjunt dels ciutadans, incideix positivament en aquell caràcter d'universalitat al qual ens referíem més amunt. D'aquesta manera, a la Fundació mantenim també amb els nostres programes socials el compromís amb tota la societat, tot contribuint al progrés i a la millora de les condicions i la qualitat de vida de la ciutadania en el seu conjunt.

Dues de les línies d'actuació dels programes socials de la Fundació –les dedicades als col·lectius específics de la gent gran i de les persones afectades per malalties de gran impacte social– han vist enguany ampliat el seu camp d'acció. D'una banda, s'han incorporat nous centres d'interès pel que fa a les activitats de L'Espai destinades a la gent gran i, de l'altra, s'ha ampliat ventall dels mals inclosos e les diferents línies de treball relatives a les malalties de gran impacte social. D'altra part, també hem de destacar entre l'activitat que concerneix els programes socials, la continuació de diferents col·laboracions ja consolidades –com l'establerta amb l'Associació de Becaris de la Fundació Crèdit Andorrà–, així com l'ampliació de continguts de les iniciades el 2007 amb el Govern, per a la promoció dels projectes que conformen l'Estratègia nacional per la nutrició, l'esport i la salut, i amb la Federació Esportiva Special Olympics Andorra.

GENT GRAN

El col·lectiu de la gent gran que participa en les diferents activitats organitzades en el marc de L'espai, el centre social d'activitats i formació per a la gent gran de la Fundació Crèdit Andorrà, és cada dia més nombrós i presenta un grau de dinamisme constantment renovat. Aquesta situació ha comportat necessàriament una major implicació de la Fundació en l'organització d'activitats i en l'aportació de mitjans destinats a aquest sector de la població, el qual, malgrat que la majoria s'ha acollit a una jubilació laboral merescuda, continua mostrant interès per adquirir nous coneixements i per col·laborar de forma activa amb la societat.

El centre neuràlgic: L'espai

Amb la inauguració el 2007 de L'espai, es va poder disposar d'uns locals ideals per al desenvolupament de les moltes iniciatives organitzades per la Fundació i per l'Associació de la Gent Gran Voluntària (AVIM), d'acord amb la Fundació Crèdit Andorrà. Els tres àmbits organitzatius en els quals s'estructuren les activitats que es desenvolupen en aquestes instal·lacions, han mantingut durant aquest any una intensa i permanent participació.

L'espai de la informàtica

Com cada any, l'activitat a l'entorn de la informàtica ha tingut una molt bona acollida per part de les persones majors de 60 anys, a qui van destinats els cursos i els tallers. Aquesta és sens dubte la iniciativa més consolidada del programa de la Fundació per a la gent gran, havent assolit en els anys d'existència una participació que ha permès cobrir una oferta superior a les 2.600 inscripcions.

Durant el 2008 s'han ofert els cursos d'iniciació a la informàtica i el d'ampliació de coneixements, així com els tallers d'Internet, el bàsic i l'avançat de fotografia digital, el de comptabilitat i el d'edició de publicacions.

Alumnes del taller de teatre en un assaig

Noves activitats a L'espai

A més d'acollir les persones interessades a poder portar a la pràctica els coneixements adquirits en L'espai de la informàtica i les activitats i els tallers organitzats per l'AVIM, L'espai de la mediateca també ha tingut una activitat considerable. Pel que fa a les activitats que la Fundació hi ha proposat, cal destacar un curs de català oral i un de català escrit, oferts amb la col·laboració del Govern d'Andorra. També hi ha tingut cabuda un cicle de xerrades jurídiques, impartides per l'advocat Daniel Arqués, amb la finalitat d'aportar uns coneixements bàsics sobre temes diversos; L'ordenació de la voluntat successòria, L'acceptació de l'herència o Arrendament i propietat són els títols d'algunes de les conferències.

L'advocat Daniel Arqués va oferir una xerrada sobre temes jurídics

Paral·lelament, les persones majors de 60 anys han pogut gaudir d'un ampli ventall d'activitats que han permès donar una gran embranzida a L'espai. Entre aquestes activitats, destaquem un taller de teatre, un taller sobre l'e-Crèdit Bàsic i un relatiu al Portal web CASS, organitzat amb la col·laboració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social (CASS); s'ha ofert també un curset sobre com fer un reportatge fotogràfic, organitzat amb la col·laboració de Fotolab, i un altre sobre la iniciació als primers auxilis, organitzat amb la col·laboració de la Creu Roja Andorrana.

Un seguit de xerrades sobre nutrició ofertes en diferents sessions han tractat aspectes com l'alimentació saludable en la tercera edat, el menú setmanal: varietat i equilibri, l'alimentació per a la memòria i la manipulació casolana d'aliments.

L'espai dels voluntaris

Les instal·lacions de L'espai també acullen les activitats de l'AVIM. Aquesta associació planifica i posa en marxa des de L'espai dels voluntaris, on té la seva seu, una àmplia varietat d'accions de caire cultural, lúdic i formatiu per als seus socis, dóna suport a les altres activitats que la Fundació organitza a L'espai i duu a terme una tasca important de voluntariat. Perquè l'AVIM pugui realitzar totes aquestes actuacions en bones condicions, la Fundació posa al seu abast en aquest espai els mitjans tècnics necessaris.

Activitats de l'Associació de Gent Gran Voluntària (AVIM)

L'AVIM ha mantingut també aquest any una intensa activitat, ja que, a més de participar activament en l'organització de les propostes de L'espai de la informàtica i de dinamitzar L'espai de la mediateca, ha desenvolupat una completa proposta de tallers i activitats de caire cultural i solidari.

Tallers

Una de les activitats destacades de l'AVIM és el suport ofert als cursos de L'espai de la informàtica. Amb la finalitat que els alumnes puguin continuar aprofundint en els coneixements adquirits en aquests cursos, l'AVIM va organitzar, com altres anys, una sèrie de tallers de repàs dels cursos d'iniciació i d'ampliació, afegint-hi aquest any l'activitat de repàs dels tallers dels programes Photoshop i Excel.

Els tallers relacionats amb les activitats manuals creatives també van merèixer l'atenció de l'AVIM; els tallers de punts de llibre, el de collage, el de labors i el de dibuix artístic són algunes de les propostes presentades en aquest àmbit, seguides a vegades de l'exposició dels treballs realitzats. El taller de cinema, amb projeccions a la sala polivalent de L'espai seguides de cinefòrum, també va tenir una continuïtat aquest any. Així mateix, cal destacar en aquest apartat el taller fruit del qual va ser la representació pública, per part dels participants en el primer dels tallers de teatre desenvolupats a L'espai de la mediateca, de l'obra de Santiago Rusiñol *Gente bien*.

Menció especial mereixen els tallers tutelats pels voluntaris de l'AVIM destinats als pacients del Servei de Salut Mental de l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell. Donant continuïtat a la iniciativa sorgida ja fa uns anys, aquests tallers han significat l'adquisició, per part d'aquests alumnes, de coneixements relacionats amb el món de la informàtica i les noves tecnologies, o simplement han servit de teràpia en el tractament d'aquests pacients.

Sortides culturals

Les sortides de caire cultural que organitza l'AVIM desperten sempre un interès especial, ja que, a més de permetre conèixer espais, paisatges i instal·lacions que mereixen una atenció evident, signifiquen la possibilitat de compartir vivències i d'establir un diàleg enriquidor entre tots els participants.

Aquest any han estat dues, les sortides programades. La primera va portar els participants fins al Berguedà, amb parada i visita a l'estació de tren de Guardiola i del patrimoni miner de Saldes. La segona va significar per als assistents poder conèixer directament les obres incloses en l'itinerari d'Escultures dels Homes de Ferro a Llorç, així com els conceptes que van portar els artistes a la seva concreció.

MALALTIES DE GRAN IMPACTE SOCIAL

La vocació de la Fundació Crèdit Andorrà ens ha portat a desenvolupar al llarg del temps una sèrie de programes i d'accions que afecten especialment qüestions de l'àmbit social. Entre aquestes, mereixen una atenció primordial les malalties que, a més de concernir el propi malalt, tenen una repercussió evident en el seu entorn, tant l'immediat –família, cuidadors– com el que va més enllà d'aquest cercle proper de persones. La societat és cada vegada més conscient de la gravetat d'aquestes malalties i dels patiments emocionals que signifiquen, així com de la seva incidència en aquell entorn personal del qual parlàvem. Tanmateix, pensem que no podem defallir i que cal continuar actuant de forma decisiva perquè aquestes malalties i les seves repercussions arribin a ser conegudes per la totalitat dels ciutadans, així com per oferir als que les pateixen indirectament de forma propera tots els mitjans necessaris per poder-hi fer front en les millors condicions possibles.

En el sentit que acabem d'indicar, la Fundació ha continuat treballant durant el 2008 per poder assolir aquestes fites. L'Alzheimer, l'esclerosi múltiple, el càncer de mama, la fibromiàlgia, la síndrome de fatiga crònica i la celiàquia, a les quals enguany s'han afegit el Parkinson i les malalties mentals, han merescut novament la nostra atenció, mantenint les iniciatives endegades amb anterioritat: d'una banda, la divulgació i la difusió en el coneixement d'aquestes malalties entre la ciutadania i, de l'altra, el suport a tots aquells que es troben afectats per l'arribada en l'entorn familiar d'algun d'aquests mals, així com la col·laboració amb les associacions que generosament dediquen els seus esforços a vèncer les dificultats que malalts i familiars troben en la lluita diària contra aquestes malalties.

L'Alzheimer

La col·laboració encetada ja fa temps entre la Fundació Crèdit Andorrà i l'Associació Andorrana per la Malaltia d'Alzheimer (AAMA) s'ha mantingut també aquest any amb la finalitat de promoure diferents accions relatives a aquesta malaltia. Aquestes accions s'han concretat en la conferència divulgativa *Noves tècniques en el diagnòstic de la malaltia d'Alzheimer*, que va anar a càrrec del reconegut neuròleg Rafael Blesa, director del Servei de Neurologia de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona, el qual va donar a conèixer els importants avenços que ha fet la medicina per aconseguir un diagnòstic millor i més ràpid de l'Alzheimer.

El taller *Relaxació i respiració*, pensat per ensenyar tècniques de relaxació a familiars i cuidadors de malalts d'Alzheimer, va ser una altra iniciativa organitzada per la Fundació Crèdit Andorrà en col·laboració amb l'AAMA. La terapeuta corporal Glòria Lerin va ser l'encarregada d'oferir aquest taller, orientat a ensenyar un conjunt de pràctiques que facilitin la convivència amb el malalt.

L'esclerosi múltiple

Aquesta malaltia degenerativa continua presentant grans incògnites. Amb la finalitat de seguir treballant en el coneixement de la mateixa i d'oferir eines pràctiques a les persones afectades, la Fundació ha organitzat aquest any, en col·laboració amb l'Associació TRANA Esclerosi Múltiple, la conferència *Alimentació i qualitat de vida*, que va anar a càrrec de l'especialista en dietètica i nutrició Maria Josep Rosselló. La xerrada va posar en relleu el fet que controlar la dieta evita la pèrdua i l'augment de pes que pateixen sovint els malalts arran dels tractaments farmacològics que han de seguir per tractar l'esclerosi múltiple. Per tant, alimentar-se de manera adequada és fonamental per evitar un deteriorament de l'organisme en general i de la musculatura en particular; a més, aquesta alimentació ha d'anar acompanyada de la pràctica regular d'exercici físic per mantenir un estat de la musculatura correcte.

Un dels tallers que han merescut una major acceptació, entre els que s'han organitzat en altres ocasions en relació amb les malalties de gran impacte social, és el taller d'arts escèniques. Per aquest motiu, enguany s'ha tornat a oferir aquesta activitat destinada a persones afectades d'esclerosi múltiple. Com en les anteriors ocasions, el taller, que va ser dirigit pel pedagog i coreògraf de dansa contemporània i teatre corporal Jordi Milian Batista, està pensat perquè els assistents coneguin un conjunt de tècniques d'arts escèniques que els ajudin a desenvolupar habilitats per millorar la seva qualitat de vida.

La fibromiàlgia i la síndrome de fatiga crònica

Aquestes malalties, fins fa poc desconegudes però que afecten moltes persones, mereixen des de ja fa alguns anys l'atenció de la Fundació Crèdit Andorrà. En col·laboració amb l'Associació de Malalts Reumàtics, Fibromiàlgics i de la Síndrome de Fatiga Crònica (AMARE), hem continuat organitzant durant el 2008 diferents activitats destinades al gran públic i a les persones que pateixen aquestes malalties.

Sra. Manuela de Madre a la conferència *Convivre amb la fibromiàlgia*

Amb motiu del Dia mundial de la fibromiàlgia i la síndrome de fatiga crònica, es va oferir al públic en general la conferència *Conviure amb la fibromiàlgia*, impartida per Manuela de Madre; la notorietat de la ponent va afavorir que el seu missatge obtingués un important ressò. Amb el seu discurs va aportar essencialment consells sorgits de la pròpia experiència –una trajectòria que és exemple d'esforç i superació–, amb l'objectiu d'ajudar les persones afectades a conviure dia a dia amb la malaltia.

Paral·lelament, gràcies a l'èxit obtingut el 2007 en la primera edició del taller *Mètodes de relaxament i energia*, la Fundació i AMARE l'han programat novament aquest any; el taller està adreçat a persones afectades per la fibromiàlgia i la síndrome de fatiga crònica.

En el taller, que va ser impartit pel coreògraf de dansa contemporània i teatre corporal Jordi Milián Batista, es van donar a conèixer tècniques destinades a alleugerir el dolor i el cansament de les persones afectades per aquestes malalties.

El càncer de mama

La col·laboració iniciada l'any 2006 per la Fundació Crèdit Andorrà amb el Grup Alba de l'Associació de Dones d'Andorra (ADA) ha tingut aquest any continuïtat amb l'organització del taller *Relaxació dinàmica i benestar*, impartit per la psicòloga Montserrat Ferraro. Amb aquesta activitat es pretén que les persones que estan afectades per un càncer de mama aprenguin un seguit de tècniques senzilles per trobar l'equilibri emocional necessari per portar la malaltia de la millor manera possible.

El Parkinson

La Fundació Crèdit Andorrà ha decidit aquest any obrir noves línies de treball en el Programa de malalties de gran impacte social; una d'aquestes línies és la relativa a la malaltia de Parkinson, que també es caracteritza, com les altres malalties incloses en aquest programa, per produir un trasbals psicològic i de convivència en les persones afectades i en les del seu entorn. El projecte inclou conferències, tallers pràctics i material divulgatiu que ofereix informació sobre com millorar la qualitat de vida de les persones malaltes.

Per a l'acte inicial de presentació del projecte, i amb la voluntat d'oferir un millor coneixement sobre els aspectes essencials de la malaltia, la Fundació va encomanar al neuròleg Miquel Aguilar, cap del Servei de Neurologia de l'Hospital Mútua de Terrassa, d'aportar una visió general sobre la malaltia i els seus efectes. Durant la conferència *Malaltia de Parkinson avui i reptes de futur*, el ponent va definir aquesta malaltia com un trastorn neurològic, crònic, degeneratiu i progressiu que afecta el sistema nerviós central, provocant pèrdues de control del moviment, rigidesa muscular i problemes d'equilibri i coordinació, i que causa un gran impacte en la persona afectada i en el seu entorn familiar. També va deixar clar que, malgrat ser una malaltia de fàcil diagnòstic, de moment és incurable; no obstant això, es disposa de molts fàrmacs per controlar-la i amb el tractament farmacològic i quirúrgic adequat es pot aconseguir que la persona afectada tingui una bona qualitat de vida.

Les malalties mentals

La salut mental és una part essencial de la salut global, però la societat no sempre ho percep d'aquesta manera. Per tal de sensibilitzar i conscienciar els ciutadans de la importància de la salut mental, la Fundació Crèdit Andorrà, amb la col·laboració de l'Associació de Familiars de Malalts Mentals d'Andorra, va organitzar la conferència *La salut (ele)mental*, impartida pel psiquiatre Joan Obiols, director dels Serveis de Salut Mental del Servei Andorrà d'Atenció Sanitària (SAAS). Amb aquest acte, organitzat amb motiu del Dia Mundial de les Malalties Mentals, la Fundació donava el tret de sortida a la nova línia de treball a l'entorn d'aquestes malalties, en el marc del Programa de malalties de gran impacte social.

El conferenciant va exposar durant la presentació la importància cabdal que té la salut mental per a qualsevol individu, insistint en el fet que el patiment psíquic pot ser pitjor que el físic. També es va referir a la definició i la classificació de les malalties mentals, així com al problema de l'estigma de les malalties psiquiàtriques, una important càrrega negativa que dificulta l'acceptació plena del problema i la seva resolució.

COL·LABORACIONS SOCIALS

A més dels dos grans eixos de treball desenvolupats directament per la Fundació en el camp social, relatius a la gent gran i a les malalties de gran impacte social, treballem des de fa anys en col·laboració amb institucions i entitats per donar suport a d'altres iniciatives que abasten el referit àmbit. A més de continuar participant en accions com les portades a terme per l'Associació de Becaris de la Fundació Crèdit Andorrà, enguany hem mantingut i consolidat projectes iniciats l'any passat, com la col·laboració amb la Federació Esportiva Special Olympics Andorra i el programa aprovat pel Govern Estratègia nacional per la nutrició, l'esport i la salut (ENNES).

Associació de Becaris de la Fundació Crèdit Andorrà

En la línia de col·laboració establerta amb l'Associació de Becaris de la Fundació Crèdit Andorrà, cal destacar el suport ofert a les IV Jornades de divulgació del coneixement, organitzades per l'Associació. Aquest cicle inclou conferències sobre diferents qüestions d'interès general impartides per membres de l'Associació.

La primera conferència, *Pot sobreviure una empresa familiar, hotelera i andorrana?*, impartida a finals del 2007 per Marc Armengol, ja està ressenyada en la memòria de la Fundació corresponent a aquell exercici. La segona de les aportacions va ser efectuada per la dietista i nutricionista Maria Marqués. En aquest cas, i amb el títol Alimentació i menopausa, la conferenciant, amb l'objectiu d'informar la població femenina sobre la importància d'alimentar-se de manera equilibrada i completa durant la menopausa, va donar unes pautes bàsiques sobre les necessitats d'ingesta calòrica i sobre els aliments que no poden faltar en la dieta de la dona que es troba en aquesta etapa de la vida. També va insistir en la importància de la pràctica d'exercici físic moderat i regular durant la menopausa, ja que, a part d'afavorir un bon estat de salut física i mental, contribueix a mantenir la massa muscular, el pes corporal i la salut òssia, i afavoreix el desgast energètic.

La tercera i darrera de les conferències del cicle va anar a càrrec del cirurgià digestiu Pere Jordi Galais, el qual, amb la conferència *El càncer colorectal*, ens va explicar què és un càncer i va insistir en l'origen, el tractament i, sobretot, la cirurgia dels càncers de còlon i de recte. El ponent va fer èmfasi en la detecció precoç com la clau de l'èxit en el tractament posterior.

Sra. Maria Marqués a la conferència *Alimentació i menopausa*

Estratègia nacional per la nutrició, l'esport i la salut

Amb la finalitat d'incidir de forma directa en la promoció de la salut mitjançant l'adquisició d'uns hàbits positius, el Govern d'Andorra va aprovar l'any passat un pla d'accions anomenat Estratègia nacional per la nutrició, l'esport i la salut (ENNES). Amb la voluntat de participar decididament en aquesta iniciativa, la Fundació va establir una línia de col·laboració amb el Govern, que aquest any ha tingut la seva expressió en diferents activitats.

Dia nacional de l'esport per a tothom

La primera de les accions promogudes en relació amb l'ENNES va ser la celebració, per primera vegada, del Dia nacional de l'esport per a tothom, el 24 de maig, organitzat amb la voluntat de conscienciar la ciutadania, mitjançant l'oferta d'un ventall d'activitats esportives populars, sobre els beneficis de l'activitat física, i per animar-la a practicar regularment aquest tipus d'activitat, fonamental per mantenir un estil de vida saludable. La jornada es va cloure amb una declaració institucional a càrrec de Roser Bastida, ministra d'Educació, Formació Professional, Joventut i Esports. En l'organització d'aquesta jornada es va comptar amb la col·laboració de diverses entitats i mitjans de comunicació del país.

Durant els actes de celebració va quedar ben evidenciat que l'esport és saludable en les diverses etapes de la vida i per a tot tipus de persones, ja que ofereix la possibilitat de practicar-lo tot adaptant la modalitat i la intensitat a les necessitats de cadascú.

Demostració de bàsquet en cadira de rodes el Dia nacional de l'esport per a tothom

Salut i gent gran

Gaudir d'un bon estat de salut és una de les condicions necessàries per assolir una bona qualitat de vida, especialment en la tercera edat. Encara que factors de risc no controlables incideixen de forma evident en el nostre estat de salut, l'adopció d'uns hàbits saludables ajuda de manera eficient a allargar considerablement l'esperança de vida i a estar en unes bones condicions físiques. Sota aquestes premisses, el doctor Carles Vallbona va pronunciar la conferència *Salut i gent gran*, una altra de les activitats a les quals la Fundació ha donat suport en el marc de l'Estratègia nacional per la nutrició, l'esport i la salut.

La conscienciació de la població sobre els efectes positius d'adoptar un estil de vida sa, així com de la pràctica de l'exercici físic d'intensitat moderada, premisses sobre les quals va incidir especialment el doctor Vallbona, forma part de les prioritats perseguides per l'ENNES. En la mateixa línia, cal destacar que aquesta presentació pública també va servir per posar èmfasi en els progressos de la medicina preventiva, un dels èxits més notables de les ciències mèdiques del segle XX, factor essencial en l'assoliment dels resultats perseguits per l'ENNES.

Special Olympics Andorra

En el marc del conveni de col·laboració entre Special Olympics Andorra i la Fundació Crèdit Andorrà signat el febrer del 2007, d'acord amb el qual la Fundació es convertia en el patrocinador oficial d'aquesta federació esportiva, enguany la Fundació ha fet el lliurament d'un nou vehicle per al transport de persones, que ha de permetre dur a terme els desplaçaments dels atletes als entrenaments i a les diverses competicions que fan tant a Andorra com a l'estranger. Amb aquest lliurament, la Fundació Crèdit Andorrà fa un pas més a l'hora de donar suport a l'esforç i a la tasca que duu a terme Special Olympics.

Aquest vehicle, amb capacitat per a nou persones, és el segon de característiques similars que la Fundació lliura a Special Olympics Andorra, associació que, en qualitat de federació esportiva, organitza entrenaments continuats en diverses disciplines esportives i ofereix a les persones que pateixen retard mental l'oportunitat de participar en competicions nacionals i internacionals.

Societat Andorrana de Ciències

Les XIV Jornades de la Societat Andorrana de Ciències, organitzades amb la col·laboració del Ministeri del Portaveu del Govern, de Desenvolupament Econòmic, Turisme, Cultura i Universitats i la Fundació Crèdit Andorrà, celebrades enguany sota el títol *Els valors de la societat andorrana avui*, van comptar amb la participació d'una vintena de professionals de diversos sectors que van estar coordinats per Carla Riestra González de Ubieta, llicenciada en geografia i història, professora de ciències socials i cooperant.

El tema central d'aquestes jornades va ser l'anàlisi dels valors que actualment guien la societat andorrana, el qual va fomentar el debat al voltant de l'esforç pedagògic que cal fer amb les noves generacions de cara a instaurar models més humanistes en el futur.

4 PROGRAMES EDUCATIUS

4 PROGRAMES EDUCATIUS

Els programes educatius han merescut també, un any més, una atenció especial per part de la Fundació Crèdit Andorrà. El coneixement i la formació són essencials per poder desenvolupar una societat solidària. L'educació dels joves, que demà hauran de contribuir al creixement del país i al desenvolupament de noves oportunitats, és un repte per l'assoliment del qual tots hem d'apostar de forma decidida. L'aprenentatge continuat al llarg de la vida professional i personal és també un altre repte al qual no podem deixar de ser sensibles; a la Fundació volem contribuir a superar-lo, obrint així noves perspectives per a tots i cadascun dels ciutadans i per a la societat en general.

Durant l'exercici que estem analitzant hem continuat donant suport a les iniciatives començades en anys anteriors i n'hem endegades de noves. Quant a les primeres, cal esmentar el manteniment de les beques de la Fundació per a estudis professionals d'hoteleria i turisme i per a estudis de postgrau, la participació en el patrocini de les beques Fulbright o la col·laboració amb la Universitat d'Andorra en el desenvolupament de diferents iniciatives, com el Cicle de perfeccionament professional de l'Escola d'Informàtica i de Gestió, el postgrau de dret andorrà, el programa de formació de llevadores, el curs Òpera Oberta o el programa *Universitarts*. Pel que fa a les noves iniciatives, aquest any hem decidit aportar la nostra participació activa en un programa de beques de postgrau promogut pel Govern d'Andorra, així com en el premi de recerca que, juntament amb el Govern i amb la Barcelona Graduate School of Economics, hem volgut instituir en memòria de l'antic becari de la Fundació, Antoni Calvó Armengol.

BEQUES

Beques de la Fundació Crèdit Andorrà

Des del mes d'abril i fins a mitjan juny, els joves del país van tenir l'oportunitat d'optar per una de les beques que anualment –enguany ha estat la 21a convocatòria– convoca la Fundació per a estudis professionals d'hoteleria i turisme, així com per a formacions de postgrau. Aquest programa, que destina els recursos necessaris per finançar cinc beques en cadascun dels dos àmbits, pretén oferir els mitjans adequats perquè els joves d'Andorra puguin adquirir una formació professional idònia en dos dels principals sectors d'activitat del país, així com aprofundir en la formació rebuda en qualsevol sector del coneixement –amb cursos d'especialització i de doctorat o postdoctorat.

Les beques cobreixen totes les despeses de la formació, tant les acadèmiques com les de desplaçament, allotjament i manutenció, i són assignades per un jurat independent. Entre els candidats que van optar a alguna de les beques de formació professional, van ser finalment seleccionades quatre persones, tres de les quals realitzaran estudis d'hoteleria i l'altra, de turisme. Totes cursaran els estudis a Barcelona. Quant a les beques de postgrau, van ser cinc els candidats escollits, quatre dels quals cursaran estudis d'especialització en música, gestió tributària, sostenibilitat i ciències de la matèria i l'energia, a Colònia, Barcelona i Tolosa, i un darrer que realitzarà un doctorat en biologia cel·lular, també a Barcelona. Amb els nou becaris d'aquest any són ja 162 els joves que han gaudit de les beques de la Fundació des del 1988, any en què es va iniciar aquest programa.

Nous becaris de la convocatòria de beques de la Fundació Crèdit Andorrà 2008

Beques Fulbright

La Fundació Crèdit Andorrà ha participat novament en el copatrocini de les dues beques que anualment atorga el Comitè Bilateral Fulbright –creat mitjançant un conveni de col·laboració entre els governs del Principat d'Andorra i dels Estats Units d'Amèrica–, destinades a joves andorrans titulats superiors que vulguin cursar estudis de postgrau, tant d'especialització com de doctorat, en qualsevol centre formatiu universitari nord-americà.

La participació en el finançament d'aquestes beques permet a la Fundació contribuir al fet que el capital humà del país es vegi incrementat de forma considerable i positiva; així incideix, de forma decidida, en un dels aspectes que des de sempre ha estat una de les seves prioritats –la formació i l'educació dels joves d'Andorra–, i que ha de permetre a les generacions futures disposar de les garanties suficients per assimilar els reptes als quals hauran de fer front. D'aquesta manera, per al curs acadèmic 2008-2009, el Comitè Bilateral Fulbright Andorra ha decidit renovar una beca ja concedida el curs 2007-2008, per a la realització d'un *Master in Business and Administration* a la Universitat d'Arizona, i atorgar una beca per cursar un *Master of Education in Comparative and International Education* a la Universitat Columbia.

Beques de tercer cicle del Govern d'Andorra

La Fundació ha encetat enguany una tercera via en l'apartat de concessió de beques, destinades a estudis de tercer cicle. La signatura d'un conveni de col·laboració entre el Govern d'Andorra i la Fundació Crèdit Andorrà ha significat la participació en el finançament d'uns ajuts periòdics a l'estudi de postgraduat de tercer cicle; convocades per primera vegada l'any passat, aquestes beques pretenen impulsar la carrera professional dels joves del país amb formació superior que vulguin continuar la seva formació en l'àmbit de la recerca, mitjançant estudis de tercer cicle que culminen amb la defensa de la tesi doctoral, contribuint així a enfortir la base científica i tecnològica d'Andorra i a impulsar la societat del coneixement.

La convocatòria per al curs 2008-2009, destinada a estudiants d'Andorra que volen iniciar o continuar els seus estudis de tercer cicle, ha permès oferir una ajuda de renovació. Aquesta ajuda és concreta en l'aportació, durant un any, de 1.200 euros mensuals, d'octubre a setembre, segons el calendari acadèmic universitari. La beneficiària d'aquesta primera convocatòria en què participa la Fundació cursarà tecnologies de la informació i de la comunicació a la Universitat Ramon Llull de Barcelona.

PREMI INTERNACIONAL CALVÓ ARMENGOL

La Fundació, conjuntament amb el Govern d'Andorra i la Barcelona Graduate School of Economics, ha endegat durant el 2008 una nova iniciativa destinada a promoure els estudis en l'àmbit econòmic i social, concretada en la institució del Premi Internacional Calvó Armengol. El nom s'ha adoptat en honor del científic i economista andorrà recentment desaparegut Antoni Calvó, becari de la Fundació Crèdit Andorrà en una de les primeres convocatòries, concretament la del 1992.

El premi, que es convocarà cada dos anys, està dotat amb 30.000 euros i es destina a un/a economista o científic/a social, de menys de 40 anys d'edat, que hagi destacat per la seva contribució a l'estudi de les interaccions socials. Amb aquesta nova iniciativa la Fundació amplia l'abast del contingut que tracta, així com la projecció internacional de les accions que promou de forma decidida i permanent en l'àmbit de la formació i la recerca, cabdals per al creixement i el progrés.

La persona guanyadora de cada una de les edicions que es convoquin dirigirà un seminari de treball científic que tindrà lloc a Andorra l'any següent de la designació com a guardonada.

Signatura del conveni per al Premi Internacional Calvó Armengol, amb Sr. Andreu Mas-Colell, president de la Barcelona School of Economics, el M. I. Sr. Juli Minoves, ministre de Desenvolupament Econòmic, Turisme, Cultura i Universitats, i el Sr. Josep Peralba, president de la Comissió Delegada de la Fundació Crèdit Andorrà

COL·LABORACIÓ AMB LA UNIVERSITAT D'ANDORRA

Un any més la Fundació ha mantingut el suport que ofereix a diferents activitats de la Universitat d'Andorra. A més de donar continuïtat als programes ja encetats en cursos anteriors, i que detallem tot seguit, enguany hem iniciat un nou projecte, *Universitarts*, que consisteix a portar la música a les aules de la universitat.

Aquesta actuació de patrocini i de treball conjunt amb la Universitat d'Andorra s'emmarca en la voluntat de la Fundació Crèdit Andorrà de donar suport a iniciatives educatives o formatives, promogudes per altres entitats o institucions, que persegueixen una finalitat que concorda plenament amb els nostres objectius de promoció del coneixement i de la creativitat.

Cicle de perfeccionament professional

L'edició 2008 del Cicle de perfeccionament professional, organitzat durant el darrer trimestre del curs acadèmic per l'escola d'Informàtica i de Gestió de la Universitat d'Andorra, ha merescut novament la col·laboració de la Fundació. Aquest cicle, adreçat als alumnes de darrer curs de les formacions de l'Escola però també obert als professionals del país, ha ofert aquest any als participants una formació especialitzada en diversos àmbits de l'empresa i de les tecnologies de la informació i la comunicació, tractant temes tan diversos com la valoració d'empreses, la domòtica, la gestió del coneixement en entorns empresarials o la virtualització de maquinari.

Òpera oberta

Tal com s'anunciava en la memòria de la Fundació corresponent a les activitats desenvolupades durant el 2007, la Fundació Crèdit Andorrà va donar suport a l'edició 2007-2008 del curs Òpera oberta de formació continuada, que ofereix la Universitat d'Andorra amb el lideratge del Gran Teatre del Liceu de Barcelona. L'edició 2008-2009 també compta amb la participació de la Fundació.

Aquest curs permet aprofundir en els coneixements relacionats amb aquest gènere musical des de diferents vessants, especialment el dels compositors i les seves obres, però també el de l'entorn i el moment en els quals van ser creades. Les sessions, a més de comptar amb una conferència introductòria, permeten assistir a la representació de les diferents òperes mitjançant la retransmissió en directe des del Gran Teatre del Liceu.

Durant el curs 2007-2008 els participants han pogut assistir a les emissions de les obres *Aïda*, de Giuseppe Verdi, *La Cenerentola*, de Gioacchino Rossini, *Elektra*, de Richard Strauss, *Tanhäuser*, de Richard Wagner i *Death in Venice*, de Benjamin Britten.

Pel que fa al curs 2008-2009, les representacions programades abans de final d'any han estat *Tiefland*, d'Eugen d'Albert, *Le nozze di Figaro*, de Wolfgang Amadeus Mozart.

Curs de dret andorrà

La necessitat de disposar d'una formació en dret adaptada a l'entorn social va portar la Universitat d'Andorra a organitzar, en col·laboració amb diferents institucions i organismes, una formació específica de dret andorrà. La Fundació Crèdit Andorrà ha aportat aquest any novament la seva col·laboració en aquesta iniciativa educativa, que incideix plenament en l'àmbit territorial d'Andorra.

El curs ha seguit els paràmetres fixats en edicions anteriors: ha tingut una durada de 240 hores, repartides al llarg d'un curs acadèmic, i ha permès als inscrits obtenir un diploma de postgrau o d'aprofitament en dret andorrà.

Formació de llevadores

El programa de formació de llevadores, promogut per la Universitat d'Andorra amb la col·laboració acadèmica de la Universitat de Barcelona, i que compta amb el suport de la Fundació, ha permès que enguany hagi iniciat la seva formació la segona promoció de futurs professionals d'aquesta especialitat. L'èxit de la iniciativa ha quedat evidenciat pel fet que hagin estat onze les persones que han optat a les dues beques que atorga la Fundació i que permeten finançar la meitat de les despeses acadèmiques que suposa la formació.

El programa comporta la selecció anual de dues persones d'entre les diferents candidatures presentades, que han de comptar amb una diplomatura universitària en infermeria, per seguir una formació d'una durada de dos cursos acadèmics en l'especialitat d'infermeria obstetricoginecològica. La Universitat d'Andorra, seguint la seva filosofia de satisfer les demandes formatives dels diferents sectors socials i professionals del país, i la Fundació Crèdit Andorrà, fidel al seu compromís de millora de la qualitat de vida dels ciutadans i de contribuir al progrés social d'Andorra, van impulsar aquests estudis essencialment per les necessitats d'atenció dels usuaris del sistema sanitari públic andorrà i la falta d'especialistes en l'àmbit obstetricoginecològic.

Programa Universitarts

Amb aquest programa s'ofereix un seguit d'activitats amb la finalitat de posar el món musical a l'abast dels estudiants universitaris –apropant físicament la música simfònica al seu entorn quotidià– i facilitar la possibilitat d'entendre i d'assistir a concerts i conèixer de quina manera la música simfònica reflecteix el món actual.

Els objectius pedagògics d'Universitarts són: promoure el gust per la música simfònica, aprendre a escoltar música, conèixer els elements bàsics de la música simfònica i el seu instrument, l'orquestra, i gaudir amb la música. En aquest sentit, enguany han estat dues les propostes que s'han dut a terme a les aules de la Universitat d'Andorra amb la col·laboració de la Fundació Crèdit Andorrà. D'una banda, dos quartets de la Jove Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra (JONCA) van actuar davant dels universitaris. Posteriorment, es va dur a terme un taller de percussió amb la finalitat d'ensenyar als participants com fer música amb objectes de la vida quotidiana. Aquest va anar a càrrec de l'Orquestra Simfònica del Vallès.

Un moment de l'actuació de la Jove Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra (JONCA)

5 PROGRAMES CULTURALS

5 PROGRAMES CULTURALS

Els programes desenvolupats en el marc de l'àrea cultural són el complement necessari dels dos altres grans sectors d'activitat de la Fundació, el social i l'educatiu. L'abast de les iniciatives d'aquest àmbit concerneix de forma encara molt més directa tots els sectors de la societat. La promoció i la difusió del coneixement cultural, com a eina teòrica i pràctica de desenvolupament de la personalitat i com a factor afavoridor de la convivència i el diàleg, han significat des de sempre un repte per a la Fundació; entenem que amb aquest aprofundiment el desenvolupament de la persona es perfecciona i, alhora, se li obren noves perspectives socials i, fins i tot, econòmiques, que només poden redundar en benefici del seu creixement personal i, també, en el del conjunt de la societat. La contribució a l'assoliment d'aquest repte significa per a nosaltres una obligació, i sempre ens esforcem per posar-la en pràctica de la millor manera possible.

Molts dels programes d'aquesta àrea són realitats consolidades que volem anar millorant any rere any; tanmateix, les noves iniciatives signifiquen també una part important dels nostres esforços. En aquest sentit detallem en les pàgines que segueixen la nostra activitat anual, que confirma l'aposta decidida des de fa anys per les arts musicals, sense oblidar altres aspectes com les arts de l'espectacle o el coneixement i la difusió del nostre patrimoni i de la nostra història, i amb la constància del complement que mereixen mitjançant les iniciatives que, en el mateix àmbit, desenvolupa directament Crèdit Andorrà.

MÚSICA

Fundació ONCA

La Fundació ONCA, integrada pel Govern d'Andorra i per la Fundació Crèdit Andorrà, ha afrontat aquest any des d'una perspectiva immillorable, amb l'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra en format de cambra encarant amb entusiasme la seva quinzena temporada, amb la mateixa orquestra en format clàssic ja consolidada i amb la Jove Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra i la formació de solistes en plena expansió. La dedicació i el treball constant d'uns i altres també han permès veure com la projecció d'aquestes formacions, tant a Andorra com a l'estranger, ha anat *in crescendo*, i han arribat a ser fins i tot un referent dins el món de la interpretació musical.

Entre les principals activitats desenvolupades enguany hem de destacar els diferents cicles de concerts, amb repertoris ampliat i actuacions en escenaris de prestigi, així com l'augment de les actuacions de l'ONCA en format clàssic, l'encàrrec d'una composició operística o l'aparició en disc compacte de la Simfonia núm. 2, "Andorrana", de Sergio Rendine, interpretada per l'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra. En analitzar en detall aquesta ingent activitat, podem constatar que aquest any també s'ha fet un esforç considerable per assolir de forma decidida l'aposta de construir un projecte que contribueixi a aproximar la cultura musical a la societat andorrana i d'oferir al país una orquestra amb una qualitat indiscutible que actui com a ambaixadora cultural d'Andorra a l'exterior.

Cicle de concerts de l'ONCA a Andorra

Alguns dels concerts de l'ONCA a Andorra ja s'han convertit en tradicionals i són esperats pels amants de la música amb especial atenció. Entre aquests concerts cal esmentar el Concert de Sant Antoni, que té l'honor d'obrir les activitats anuals de l'orquestra al país. Organitzat per la Fundació ONCA en col·laboració amb el Comú de la Massana, aquest any va canviar d'escenari i es va traslladar al Teatre de les Fontetes. Aquest concert de cambra, dirigit pel concertino director de l'ONCA, Gerard Claret, i en el qual es van interpretar obres de Vivaldi, Barber i Suk, va comptar amb la participació dels solistes de la JONCA Jordi Claret i Daniel Claret.

La programació establerta per a aquest any va comptar amb una novetat: el Concert de la Neu. L'actuació de l'ONCA, en format de cambra i amb Gerard Claret com a concertino director, va tenir lloc en aquesta ocasió també en un nou escenari, l'església de Sant Serni de Canillo. Per a l'ocasió es van programar diferents composicions de Mozart, Turina, Grieg, Barber i Pau Casals.

El Concert de Primavera, aquest any amb una formació de 39 músics, és també una de les cites musicals de l'ONCA més esperades. Enguany, sota la direcció de Marzio Conti, va proposar una obra mai abans interpretada per l'orquestra, la *Simfonia 40 K550 en sol menor*, de Mozart, així com *El amor brujo*, de Manuel de Falla, que va comptar amb la mezzosoprano Mireia Pintó com a solista.

El Concert d'Estiu Nit Italiana és un altre dels clàssics de la programació. Per a l'ocasió l'ONCA, sota la direcció de Marzio Conti, va acollir aquest any 47 intèrprets. El programa va incloure essencialment una selecció d'àries i d'obertures d'òpera ben conegudes, amb un caràcter marcadament popular. Les solistes, en aquesta ocasió, van ser les sopranos versàtils Gabriella Costa i Gabrielle Mouhlen.

Per al Concert Jardins de Casa de la Vall l'ONCA va recuperar l'espectacle de música i teatre, ideat i produït l'any 1999 amb motiu de la festivitat de Meritxell, *Andorra màgica en vuit dies*. El text és de Miquel Desclot i la música, de Pere Bardagí, component de l'ONCA des de la seva fundació. La direcció va anar a càrrec de Gerard Claret, concertino director, i els personatges van ser interpretats, com el 1999, per Jordi Bosch i Ester Nadal.

Com és habitual, el Concert de Santa Cecília, celebrat amb motiu de la diada de la patrona de la música, va anar a càrrec de l'ONCA i les orquestres Infantil i Juvenil de l'Institut de Música i Dansa del Comú d'Andorra la Vella. Sota la direcció de Gerard Claret, concertino director de l'ONCA, i de Jordi Albelda, director de les orquestres Infantil i Juvenil de l'Institut de Música i Dansa, els joves intèrprets van poder participar amb l'orquestra de cambra de l'ONCA en l'execució de diverses composicions de Mendelssohn, Vivaldi, Haydn, Gossec i Rose, entre altres.

Aquest any, el tradicional Concert de Nadal va presentar una novetat important, ja que va passar a ser interpretat en format d'orquestra clàssica, amb una formació de 35 músics dirigits per Marzio Conti. Va comptar amb la participació del Cor Nacional dels Petits Cantors d'Andorra, sota la direcció de Catherine Métayer, i es van poder escoltar *Trittico Botticelliano*, d'Ottorino Respighi, i *l'Oratori de Nadal*, de Camille Saint-Saëns.

A més de participar en aquests concerts, la Fundació Crèdit Andorrà també n'ha organitzat d'altres –protagonitzats per l'ONCA i la JONCA– a través de la Fundació ONCA i de l'Associació Festivals d'Ordino. El detall d'aquestes actuacions es pot consultar en aquesta mateixa secció, en els apartats relatius a la JONCA i al Festival Internacional Narciso Yepes.

Un moment del Concert de Primavera

Cicle de concerts de l'ONCA a l'estranger

L'activitat de l'ONCA a l'estranger també ha estat considerable aquest any. El primer dels concerts presentats va ser l'espectacle educatiu produït per l'Auditori de Barcelona *So de corda*, que durant dotze sessions destinades als escolars de primària i una a les famílies va oferir, sota la direcció musical de Gerard Claret i la direcció escènica de Montse Colomé, un repertori de diferents èpoques i estils, interpretat per quinze instrumentistes. L'objectiu era permetre als infants aprendre un munt de coses sobre la formació i sobre els diferents instruments sense que ningú les hi expliqués. Les representacions van tenir lloc a l'Auditori de Barcelona.

El Palau de la Música Catalana de Barcelona va acollir durant el 2008 diverses actuacions de l'ONCA. La primera va tenir lloc a la Sala Gran dins del cicle *Tardes al Palau*, durant la qual l'ONCA en format clàssic, sota la direcció de Salvador Brotons i amb la participació del solista Jaume Torrent a la guitarra, va oferir diferents composicions de Wagner, Villa-Lobos i Mendelssohn. El cicle *Diumenges al Palau* va incloure també un concert de l'ONCA en format clàssic i del Cor de Cambra del Palau, dirigits per Daniel Mestre, que va comptar amb la participació del solista Paul Cortese a la viola; el programa desenvolupat a la Sala Gran va incloure composicions d'Elgar, Britten i Vaughan Williams. La formació de cambra de l'ONCA va actuar també al Palau de la Música Catalana en un concert organitzat per una entitat privada; l'orquestra, que va interpretar a la Sala Gran *Les quatre estacions* de Vivaldi, va comptar amb Gerard Claret com a solista i amb Jordi Reguant al clave.

Aquest mateix escenari va acollir també el concert de la 13ª edició del cicle/concurs programat i organitzat per la Fundació Orfeo Català - Palau de la Música, el Primer Palau, amb l'ONCA i els joves solistes Vicent Montalt (oboè), Guillermo Pastrana (violoncel), David Pons (saxòfon) i Dario Mariño (clarinet), dirigits per Marzio Conti.

Barcelona, i concretament l'Auditori AXA, també va acollir una altra actuació de l'ONCA en format de cambra. El concert, a favor de la Fundació Ictus, va comptar amb la participació de 2 oboès i 2 trompes, i dels solistes Jordi Claret i Daniel Claret al violoncel. El programa va incloure obres de Vivaldi, Barber i Mozart.

Una altra de les actuacions destacades de l'any va ser la participació de l'ONCA en el concert inaugural del 33è Festival de Música Joan Brudieu de la Seu d'Urgell. El concert va tenir a Gerard Claret com a concertino director i es va dur a terme a la sala Sant Domènec. L'ONCA, en format de cambra, va interpretar peces de Ricciotti, Cervelló, Barber i Suk.

La formació de cambra de l'ONCA va oferir, així mateix, i per segon any consecutiu, una actuació al monestir de los Jerónimos de Lisboa, concert organitzat per l'Ambaixada d'Andorra a Portugal en memòria d'Antoni Calvó Armengol, antic ambaixador del Principat en aquell país. En aquesta ocasió, l'orquestra va interpretar composicions de Grieg, Turina, Barber i Suk, amb Gerard Claret com a concertino director.

La celebració del Dia Nacional d'Andorra a l'Expo de Saragossa va incloure també una actuació de la formació clàssica de l'ONCA al Palau de Congressos del recinte firal. Els 42 músics que hi van participar van ser dirigits per Marzio Conti, director principal de l'ONCA. Els assistents van poder escoltar en aquesta ocasió la Simfonia núm. 2, "Andorrana", de Sergio Rendine, composta el 2007 per encàrrec de la Fundació ONCA amb motiu del 15è aniversari de l'orquestra i de la creació del format clàssic de la mateixa.

L'ONCA havia participat en anteriors ocasions en el Festival Pau Casals de Prada, però aquest any, a més, va tenir l'honor de ser la protagonista, a l'abadia de Sant Miquel de Cuixà, del concert inaugural del festival. En format clàssic i dirigida per Marzio Conti, va interpretar dues composicions de Mozart i una de Schumann, que va comptar amb el violoncel·lista Gary Hoffman com a solista.

El periple internacional de l'ONCA també va comportar la participació en un esdeveniment irrepetible, el concert únic de celebració del quinzè aniversari del Teatre Auditori de Sant Cugat, *15 anys, 15 cançons*. Per a aquesta actuació es va comptar amb diferents artistes convidats, com Jaume Sisa, Lluís Gavaldà, Maria del Mar Bonet, Martirio i Amaral. L'encarregat de la direcció musical i dels arranjaments dels temes interpretats va ser Raül Fernández, *Refree*, i l'orquestra, en format de cambra, va ser dirigida pel concertino director Gerard Claret.

Cicle de concerts al Petit Palau

El primer trimestre del 2008 va veure la materialització, per part de l'ONCA, de la major part de la programació de la quarta temporada del cicle concerts al Petit Palau. Tanmateix, *L'ONCA convidada*, el primer dels concerts del cicle, va tenir lloc a finals de l'any anterior, tal com queda reflectit en la memòria de la Fundació Crèdit Andorrà d'aquell any. L'orquestra va comptar per a l'ocasió amb el suport del pianista Josep Maria Colom.

El concert *L'ONCA presenta* va estar dedicat de forma monogràfica a la interpretació de *Les quatre estacions* de Vivaldi. El paper de solista va ser assumit per Gerard Claret.

El tercer concert del cicle, *L'ONCA estrena*, va comportar la presentació del *Concert per a 2 violoncel·ls F. III núm. 2 en sol menor* de Vivaldi, amb Jordi Claret i Daniel Claret com a solistes, així com de *15x15x15* de García Demestres i de la *Serenata op. 6* de Suk.

La darrera de les cites de la quarta temporada va ser *L'ONCA proposa*. Per a l'ocasió l'orquestra va oferir l'espectacle *Andorra màgica en vuit dies*, amb textos de Miquel Desclot i música de Pere Bardagi. Els actors que van intervenir en la representació van ser Jordi Bosch i Ester Nadal.

Producció i enregistraments

La intensa activitat interpretativa desenvolupada per l'ONCA no ha suposat que la Fundació deixés de banda altres iniciatives encaminades a la promoció i la difusió de l'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra.

Amb la finalitat d'ampliar el repertori musical de l'orquestra, la Fundació ONCA ha encarregat a Sergio Rendine una composició musical d'òpera que, basada en un llibret d'Albert Villaró, portarà per títol *El somni de Carlemany*. Aquest encàrrec permetrà incorporar al repertori de l'orquestra una composició operística original i inèdita que pugui ser interpretada per solistes, cor i orquestra. Aquesta serà la segona composició que Sergio Rendine fa per encàrrec de la Fundació ONCA, després de la Simfonia núm. 2, "Andorrana", que es va presentar el 2007.

També cal esmentar en aquest apartat la presentació d'un CD, promogut per la Fundació ONCA i editat per la discogràfica Naxos, que inclou l'enregistrament de la Simfonia núm. 1 i de la Simfonia núm. 2, "Andorrana" de Sergio Rendine, inspirada aquesta darrera en melodies tradicionals del Principat. El disc es va gravar a finals del 2007 a l'Auditori Nacional d'Andorra, amb el suport del productor i tècnic d'enregistrament Gerard Font Espí. La interpretació de les dues peces va anar a càrrec de l'ONCA en format clàssic; van ser 49, els músics que van participar en la formació orquestral que va efectuar l'enregistrament, sota la batuta de Marzio Conti, director principal de l'ONCA.

Finalment, ens hem de referir a l'enregistrament, per part de la formació clàssica de l'ONCA i sota la direcció de Marzio Conti, de l'himne del Cos de Policia d'Andorra, per encàrrec d'aquesta institució. L'harmonització de la peça per a orquestra clàssica va anar a càrrec del violinista de l'ONCA Pere Bardagí.

La JONCA

La Jove Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra també ha mantingut les seves activitats durant l'exercici, incidint així positivament en la voluntat expressada per la Fundació ONCA de crear un viver de futurs grans músics per donar continuïtat a l'ONCA i de dotar Andorra d'una segona orquestra, mantenint el caràcter de plataforma perfecta d'integració dels joves intèrprets a la disciplina d'una formació musical i d'obertura de possibilitats futures.

Entre altres activitats, i com en anteriors ocasions, la JONCA va ser la protagonista del Concert de Meritxell. Sota la direcció de Gerard Claret, els 21 joves que en aquesta ocasió participaven en la formació van interpretar a l'Auditori Nacional d'Andorra el *Divertiment en do major KV157* de Mozart, la *Suite a l'antiga* de Lamote de Grignon, la *Sonatina prima* de Genzmer i les composicions *La Provença* i *L'Havana* de *Tres postals il·luminades* de Montsalvatge.

També hem de destacar entre les activitats de la JONCA el treball dels Solistes de la JONCA. La formació es va constituir el 2007, inicialment com a sextet, amb un repertori format per les composicions *Sextet número 1 en si bemoll major op. 18* de Brahms i *Sextet per a cordes* de Martinu; la incorporació durant el 2008 de dos nous membres ha suposat l'ampliació del repertori amb l'*Octet* de Mendelssohn i el *Quartet op. 110*, en versió per a octet de cordes, de Xostakòvitx. Composicions d'altres autors diversos també han estat incloses en el repertori dels Solistes per a l'ocasió de les seves actuacions en formació de quartet.

La primera de les actuacions dels Solistes de la JONCA va tenir lloc en el concert organitzat per la Institució del Raonador del Ciutadà al Centre Penitenciari de la Comella, amb motiu de les festes nadalenques, on van interpretar la composició de Brahms. També van oferir dos fragments d'aquesta peça en una actuació en directe al programa *El matí de Catalunya Ràdio*, emès des del Centre de Congressos d'Andorra la Vella. La tercera actuació de l'any va ser en el marc del programa *Universitarts*, a les aules de la Universitat d'Andorra, on la formació, dividida per a l'ocasió en dos quartets, va oferir als alumnes del centre universitari fragments atractius i assequibles d'obres de Mozart, Xostakòvitx i Toldrà, amb petites explicacions pedagògiques. La següent presentació pública dels Solistes de la JONCA va tenir com a escenari el Cicle de Joves Intèrprets de Sant Quirze del Vallès, organitzat per la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de la població, amb

la interpretació dels sextets de Brahms i de Martinu. Els solistes també han actuat, en formació de quartet, en el marc d'iniciatives privades com la Trobada Empresarial al Pirineu que va tenir lloc a la Seu d'Urgell, el traspàs de presidència del Rotary Club d'Andorra o el cicle organitzat durant el mes d'agost per l'Sport Hotels Resort & Spa a Soldeu, en el decurs del qual van interpretar composicions de Mozart, Corelli, Xostakòvitx, Mascagni, Toldrà, Grieg, Bach, Vivaldi, Haendel i Pau Casals. Finalment, i encara que aquesta activitat queda degudament ressenyada en l'apartat relatiu al Festival Internacional Narciso Yepes, també ens hem de referir al concert que els Solistes de la JONCA van oferir en el marc d'aquest festival, amb la interpretació de composicions de Mendelssohn i Xostakòvitx.

Un moment del Concert de Meritxell amb la JONCA

Associació Festivals d'Ordino

L'Associació Festivals d'Ordino, integrada pel Comú d'Ordino i la Fundació Crèdit Andorrà, ha mantingut la seva activitat habitual durant el 2008. Fruit d'aquest treball cal destacar l'organització del Concert de Cap d'Any, així com la programació del Festival Internacional Narciso Yepes, que ja compta amb més de vint-i-cinc anys de trajectòria.

Concert de Cap d'Any

La primera de les activitats anuals amb participació de la Fundació va tenir lloc el mateix dia de Cap d'Any, a l'Auditori Nacional d'Andorra. L'Orquestra Simfònica del Vallès, habitual en aquest concert, va desenvolupar un programa de valsos i danses, com és tradicional als concerts de Cap d'Any.

En el transcurs de l'actuació, es van oferir obres de Gioacchino Rossini, Piotr Ilitx Txaikovski, Johannes Brahms, Johann Strauss i Joseph Strauss. L'orquestra va ser conduïda pel reconegut director José Antonio Sainz Alfaro.

Festival Internacional Narciso Yepes

També s'ha mantingut aquest any la participació de la Fundació en l'organització del Festival Internacional Narciso Yepes. Seguint el camí iniciat en els darrers anys la programació ha estat més eclèctica que mai, mantenint-se així el festival fidel a la voluntat d'arribar a un públic el més ampli possible i de satisfer els gustos musicals de tothom; s'hi han combinat les actuacions de música clàssica amb altres gèneres com la cançó popular –en aquest cas la italiana–, el *gospel* o el jazz, tot oferint alhora un ampli ventall d'èpoques i d'estils interpretatius i sense renunciar en cap moment a la qualitat dels intèrprets i del programa.

El concert d'obertura del festival va ser un dels més celebrats. El caràcter de l'obra interpretada, la qualitat de les diferents formacions participants i l'important desplegament humà que va significar en van fer una actuació per recordar. L'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra (ONCA) juntament amb el Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, l'Orfeó Català i el Cor Infantil de l'Orfeó Català, dirigits per Marzio Conti, van interpretar la coneguda obra de Carl Orff *Carmina Burana*. El concert va comptar amb la presència de tres solistes: la soprano Marta Casas, el baríton Toni Marsol i el contratenor Toni Gubau.

La cançó italiana va arribar a Andorra en el segon concert, de la mà de l'Orquestra Simfònica de Sanremo sota la direcció d'Antonino Manuli i amb Enrica Pintus i Andrea Vassalini com a solistes. Aquesta formació va interpretar en format clàssic les millors balades populars italianes que han participat en el reconegut Festival de la Cançó de Sanremo. Entre altres, es van poder escoltar *Ancora*, *Nel blu dipinto di blu* i *Vivo per lei*, cançons cantades originàriament per Edoardo de Crescenzo, Domenico Modugno i Andrea Bocelli i Giorgia, respectivament. El concert va permetre acostar la música al gran públic, a través de cançons italianes molt conegudes però amb una interpretació instrumental que segueix els paràmetres de la música clàssica.

Un dels grans atractius del festival és el concert programat per donar a conèixer nous valors i per oferir-los un suport en els inicis de la seva trajectòria professional. En aquest sentit, aquest any s'ha ofert novament la possibilitat als Solistes de la JONCA –que es van presentar l'any passat en el mateix escenari– de donar-se a conèixer en format d'octet de cordes, amb els intèrprets Sergi Claret, Francesc Planella, Àlex Arajol i Josep Martínez (violins), Elias Porter i Sílvia Garcia (violes) i Jordi Claret i Daniel Claret (violoncels) i sota la direcció artística de Gerard Claret. Per a l'ocasió van escollir un repertori format per l'Octet per a cordes *op. 20* de Felix Mendelssohn i el *Quartet op. 110*, en versió per a octet de cordes, de Dmitri Xostakòvitx.

Conscient de la bona acollida que el *gospel* ha tingut sempre a Andorra, l'organització del festival va convidar aquest any la formació nord-americana The Campbell Brothers. Aquest reconegut grup està format per sis membres, quatre d'ells de la mateixa família. En el concert, titulat *Nit de gospel*, el públic va poder gaudir de la interpretació, amb guitarres de pedals i veus, de cançons pròpies del blues i de la música de l'església pentecostal, com poden ser *I've got a feeling*, de The Beatles, *What a friend we have in Jesus*, de Joseph M. Scriven i *None but the righteous*, de Ricky Dillar & New Generation Chor. L'energia, el ritme i el sentiment demostrats en les interpretacions van contagiar un públic plenament entregat.

La cloenda del festival va anar a càrrec dels pianistes Bebo Valdés i Chucho Valdés, en una de les actuacions més esperades. Tot i que Bebo Valdés ja havia trepitjat l'escenari del festival, en aquesta ocasió pare i fill van actuar de forma conjunta per primera vegada a Andorra. El fil conductor del concert *Ritmes de jazz cubà* va ser la presentació del primer i únic, fins ara, disc enregistrat conjuntament, *Juntos para siempre*. En la darrera cita de l'edició 2008 del Festival Internacional Narciso Yepes, es va poder constatar la potència i, alhora, la subtileza dels ritmes jazzístics cubans, així com la fabulosa tècnica desenvolupada per aquests dos grans mestres del piano.

Bebo i Chucho Valdés, al Festival Internacional Narciso Yepes

Fundació Amics dels Orgues

La Fundació Amics dels Orgues de les Valls d'Andorra, integrada per l'Arxiprestat d'Andorra i la Fundació Crèdit Andorrà, desenvolupa, des de fa nou anys, una sèrie d'activitats destinades a difondre les composicions musicals escrites o adaptades per a orgue i a donar a conèixer les possibilitats d'aquest particular instrument. A més de mantenir les propostes d'altres anys, la Fundació ha dut a terme una nova activitat amb la finalitat de permetre als infants i als joves assolir uns coneixements específics per poder apreciar amb tota la intensitat possible la riquesa i les particularitats de l'orgue.

Cicle Internacional d'Orgue

El Cicle Internacional d'Orgue del Principat d'Andorra ha arribat enguany a la novena edició, amb un programa molt variat i atractiu compost per música russa, italiana, alemanya i espanyola d'entre els segles XVI i XX. Amb la proposta d'aquest any, la Fundació Amics dels Orgues de les Valls d'Andorra ha buscat incloure en la programació peces d'estils musicals força diferenciats, per així poder arribar a tots els públics, i ha fet un esforç especial per poder comptar amb la participació d'alguns dels millors intèrprets d'orgue d'àmbit mundial. El cicle d'aquest any ha servit especialment per mostrar l'enorme versatilitat de l'orgue a l'hora de combinar-lo amb la veu i amb altres instruments.

El concert inaugural del cicle va tenir lloc a Sant Esteve d'Andorra la Vella amb el recital, dedicat a les melodies russes, *Dels cants ortodoxos a les òperes russes*; l'orgue de Slava Txevliakov i la veu del baix Vadim Artamonov es van combinar per traslladar el públic a la poc coneguda però emocionant música russa. Sota el suggerent títol *L'esplendor de la música italiana per a orgue, segles XVI-XVIII* es va celebrar el segon concert del cicle, a Sant Pere Màrtir d'Escaldes-Engordany, durant el qual l'organista Enrico Vicardi va interpretar composicions i transcripcions de música italiana de prestigiosos compositors. En la tercera cita, *Música per a orgue i percussió*, es va poder escoltar un dels concerts més destacats del cicle, tant per l'atrevit i interessant diàleg entre l'orgue i la percussió com pel fet de poder assistir a l'estrena mundial de l'obra *Els temps*, del director artístic del cicle, Ignacio Ribas; els encarregats de materialitzar la proposta a Sant Esteve d'Andorra la Vella van ser Juan de la Rubia, a l'orgue, i Santi Molas i Joan Torras, a la percussió. El darrer concert, *Sonin les fanfàrries!*, programat per al mes d'agost i realitzat a Sant Iscle i Santa Victòria de la Massana, va basar la proposta en la combinació dels sons de l'orgue i de les trompetes barroca i moderna; el matrimoni format per l'organista Irmtraud Krüger i el trompetista Edward Tarr hi van interpretar obres espanyoles i alemanyes dels segles XVII al XX. Finalment, en la ja tradicional cita del dia de Sant Esteve i a l'església del mateix nom d'Andorra la Vella, Ignacio Ribas va oferir el concert *Èvocació i descriptivisme en la música per a orgue*, amb la interpretació de peces musicals compostes durant els segles XIX i XX.

Cicle d'Orgue de Tardor

Per segon any consecutiu el Comú de la Massana, amb la col·laboració de la Fundació Amics dels Orgues, va organitzar el Cicle d'Orgue de Tardor, durant el qual el públic va poder assistir a quatre concerts que van tenir com a protagonista l'instrument de Sant Iscle i Santa Victòria de la Massana. En el primer, *Contrasts sonors: música per a orgue del segle XVI al XXI*, Jean Pierre Leguay, organista titular del gran orgue de Notre-Dame de París, va oferir un recital que va incloure l'estrena mundial de la composició *Et puis, et puis encore?*, escrita pel mateix Leguay per encàrrec de l'organització del cicle. La segona actuació va combinar la sonoritat de dos instruments, l'orgue i el violí barroc, de la mà d'Ignacio Ribas i Luca Venturi, respectivament, que van interpretar durant el concert *Del Renaixement al barroc a Itàlia i Espanya* composicions d'autors dels segles XVII i XVIII. La tercera cita va significar que l'orgue de Tomé Olives també compartís el protagonisme, en aquest cas amb la veu del baríton Lluís Sintès, en el concert *Romanticisme sacramental a la Menorca del segle XIX*. Finalment, amb el suggestiu nom de *De chanzonetes, villancicos, tonadas y batallas*, l'organista Miguel Bernal va provocar amb les seves interpretacions que ens endinsséssim en la influència de la música vocal i instrumental en llengua vernacla en la música per a orgue.

Audicions d'orgue

Amb el nom que encapçala aquesta nota, la Fundació Amics dels Orgues de les Valls d'Andorra ha presentat aquest any una nova activitat que pretén acostar els escolars a la màgia i la bellesa dels orgues i del seu repertori musical. A través d'audicions en viu, els nois i noies han pogut descobrir l'instrument i aproximar-se a aquesta apreciada però força desconeguda música. Les referides audicions escolars van tenir lloc durant un mes a les esglésies de Sant Esteve d'Andorra la Vella i de Sant Iscle i Santa Victòria de la Massana. La Fundació va comptar, en l'organització d'aquesta activitat, amb la col·laboració del Ministeri d'Educació, Formació Professional, Joventut i Esports, i també amb el suport del Grup Pyrénées.

Les sessions, d'una durada de 45 minuts, estaven adreçades als nens i als joves d'entre 6 i 18 anys escolaritzats en els diversos sistemes educatius del país, i van comptar amb la participació de 1.062 alumnes, 960 de 1a ensenyança i 102 de 2a ensenyança. El contingut de les sessions es va adaptar en funció de l'edat dels membres del grup i dels temes pedagògics treballats a les classes de música que s'imparteixen a cada escola. Aquesta experiència va permetre als participants, de la mà d'Ignacio Ribas, director artístic de la Fundació Amics dels Orgues, veure l'orgue de prop i rebre una explicació sobre l'instrument i la complexitat de la seva estructura, així com escoltar la interpretació de peces de reconeguts compositors.

Les audicions s'han plantejat com una activitat extraescolar lúdica i sorprenent, un punt de referència perquè els infants i els joves aprenguin a valorar i entendre la tradició musical organística i la música en el sentit més ampli. També amb la finalitat de posar èmfasi en el caràcter lúdic i interdisciplinari de l'activitat, de forma paral·lela es va organitzar un concurs de dibuix el tema del qual va ser l'orgue en si mateix i les peces musicals que els alumnes van escoltar. En les 236 propostes presentades els participants van il·lustrar amb plena llibertat tècnica tot allò que van aprendre en el curs de les audicions.

Un moment de les audicions d'orgue a la Massana

Premi Carles Sabater

Tal com anunciàvem en la memòria de la Fundació de l'any passat, no va ser fins al 2008 quan el jurat de la novena edició del Premi Carles Sabater a la millor cançó en català de l'any va fer públic el seu veredict. Les maquetes presentades van ser 30, amb una participació important de grups andorrans. Finalment els guanyadors designats pel jurat van ser el grup Anímic d'Esparreguera, amb el tema *Hospital per a animals*, del qual el jurat en va apreciar la seva "originalitat, sensibilitat, una lletra poètica i un so que connecta amb les tendències més contemporànies del pop", i la formació DO de Caldes de Montbui, que amb la cançó *Cridem la nit* va obtenir el segon premi. La presentació pública de les composicions guanyadores davant el públic del Principat va tenir lloc durant el mes de novembre, en un concert a la sala Apolo Andorra.

Aquest guardó, instituït en memòria del cantant Carles Sabater, està convocat pel Centre de la Cultura Catalana del Principat d'Andorra. Té com a finalitat donar suport a la creació i la difusió de música actual amb lletra en català i compta amb la col·laboració de la Fundació Crèdit Andorrà, que és l'entitat que proporciona els premis. En la desena convocatòria, corresponent al 2008, el termini de què disposaven tots els cantants de qualsevol estil que van optar per participar-hi va cloure el 30 de setembre. Els projectes que el jurat va haver de valorar van ser finalment 35, presentats per 14 grups o cantants diferents. En aquesta ocasió el guanyador va ser el grup Wantun de Blanes, amb el tema *Spectiu*, i va quedar classificada en segon lloc la formació Èrase, d'Allella i El Masnou, amb la composició *Aquesta nit*. En aquesta ocasió el jurat va destacar de la composició guanyadora la "voluntat de buscar un llenguatge contemporani en el rock expressat en llengua catalana, així com la qualitat sonora de la seva proposta".

TEATRE

Fundació Escena Nacional d'Andorra (ENA)

Durant el 2008 els patrons de la Fundació Escena Nacional d'Andorra (Govern d'Andorra, Comú de la Massana i Fundació Crèdit Andorrà) van decidir donar el suport i aportar els mitjans necessaris perquè aquesta institució, la presentació de la qual es va fer l'any anterior, rebés l'impuls necessari per assentar de forma definitiva les bases d'aquest nou referent teatral en l'àmbit andorrà.

La programació fixada per al 2008 ha estat una proposta de qualitat i ambiciosa per una institució jove com l'ENA. Un dels elements destacats del programa ha estat la combinació de la presència d'actors i directors de trajectòria consolidada amb la de figures emergents i joves talents; també cal esmentar la incorporació de gèneres diversos, així com la interdisciplinarietat de les propostes, abastant un ampli ventall de les anomenades arts escèniques.

Com a elements complementaris i essencials de l'activitat promoguda aquest any per l'ENA, també hem de destacar la col·laboració amb altres institucions i el suport a la promoció d'accions lligades al món escènic destinades als més joves, així com la projecció internacional de la seva producció. La suma de tots aquests factors fa que puguem parlar de consolidació d'un projecte que la societat andorrana demanava amb insistència, fent així realitat una proposta engrescadora i innovadora dins el panorama cultural del país.

Programació de l'ENA

L'esperada estrena a Andorra de l'obra de teatre de Vicent Andrés Estellés *Coral Romput*, la primera coproduïda per l'Escena Nacional d'Andorra, va tenir lloc el mes de gener. L'obra, dirigida per Joan Ollé, va comptar en el repartiment amb actors com Montserrat Carulla, Eduard Farelo, Pere Arquillué i Joan Anguera, entre d'altres, i Toti Soler va posar la música en directe a la representació. Cal destacar també la presència d'Ester Nadal com a adjunta a la direcció i la de l'actriu Marta Roure, així com la participació del músic Lluís Cartes. El muntatge i la representació d'aquesta obra, exemple clar de superació amb èxit del repte de convertir la poesia en teatre, han significat per a l'ENA la confirmació de l'encert en la selecció realitzada per a la primera acció concreta en el camp de la producció.

La segona coproducció en la qual ha participat l'ENA també ha estat representada enguany a Andorra. *Roses de gos*, un projecte que combina diversos llenguatges escènics i musicals per dur a terme una escenificació operística contemporània a partir del mite de Dido i Enees i de l'obra original de Henry Purcell, va merèixer una càlida acollida per part del públic del Principat. El llibret operístic de *Roses de gos* és obra del poeta Albert Roig, la composició musical va anar a càrrec de Francesc Capella, la direcció musical és obra de Gorka Sierra i la direcció escènica, d'Iban Beltran. La peça presentada va ser un espectacle ambiciós que va comptar amb deu músics, tres intèrprets solistes, dos actors –entre els quals l'andorrana Irina Robles–, diversos cantaires de la Coral Carmina i el Cor Nacional dels Petits Cantors d'Andorra. L'obra pretén estimular la participació i la confluència de múltiples àmbits artístics en un mateix escenari.

La inauguració de la programació del Teatre de les Fontetes de la Massana i de la temporada pròpia de l'ENA va tenir lloc amb la lectura dramatitzada de l'obra *Quan encara no sabíem res*, de Josep Maria Miró Coromina, text guanyador de l'edició 2007 del Premi de Teatre: 50è Aniversari Crèdit Andorrà, de la Nit Literària Andorrana; la lectura d'aquest poema dramàtic es va fer a través de sis veus i un músic. L'obra planteja un joc clar sobre la ficció, la paraula, l'atzar, l'imprevist i la irrupció dels fets accidentals com a motor dels canvis en la vida quotidiana. Arran del càsting que va tenir lloc a Andorra, l'autor del text i alhora director va escollir Xavi Fernández, Mari Carmen Garcia i Jaume Llauredó per participar en aquesta lectura dramatitzada, compartint així protagonisme amb altres actors del repartiment original.

Representació de l'obra de Tennessee Williams, *Un tramvia anomenat desig*

La segona proposta de la temporada presentada per l'ENA a les Fontetes va ser el recital *Música i paraula*, amb la música de Toti Soler i Lluís Cartes i les paraules de Joan Ollé. La concepció d'aquest concert emotiu i intimista va ser fruit de la trobada dels tres artistes en la coproducció de l'ENA *Coral Romput*. D'aquesta col·laboració va néixer per part dels músics la necessitat de continuar creant i tocant junts. En aquest concert Joan Ollé els va acompanyar amb les seves subtils paraules, a vegades manllevades d'altres poetes i altres escrites específicament per als seus dos companys i per a Andorra.

Entre les activitats programades per l'ENA al Teatre de les Fontetes també hi ha tingut cabuda el cinema, concretament un curtmetratge d'Alfons Casal i Hèctor Mas. L'obra presentada, *El comte Yàcula*, és un homenatge, en to de comèdia, al cinema de vampirs que es va fer sota el segell de dues productores en dues èpoques diferents: la Universal de principis del segle XX i la Hammer de mitjans del mateix segle. El curtmetratge és ple de referències a aquestes produccions, així com als elements, noms i situacions que han caracteritzat el gènere d'horror gòtic, tant en la literatura com en el cinema. L'actor Mateu Ubach dóna vida a Yàcula.

Un dels grans reptes d'aquest any per a l'ENA ha estat la producció i la representació de l'obra de Tennessee Williams *Un tramvia anomenat desig*, una de les més rellevants de la història del teatre, gràcies a la qual l'escriptor americà va obtenir el premi Pulitzer en la categoria de drama el 1948. La direcció va anar a càrrec d'Ester Nadal, Lluís Cartes en va ser el director musical i va comptar amb la participació dels actors Jorge Picó, Pepa Plana, Hans Richter, Irina Robles, Sergi Vallès i David Verdaguer. Per la seva banda, Lluís Cartes, Pedro Cornago i Marc Prat van posar-hi les notes musicals. L'obra es va poder veure el mes de novembre en dues representacions al Teatre comunal d'Andorra la Vella.

Altres activitats de l'ENA

A més de les tasques relatives a la programació i la producció de representacions, la Fundació Escena Nacional d'Andorra ha estat protagonista d'altres accions relacionades amb les arts escèniques. Entre aquestes podem fer esment de la col·laboració amb l'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra en el Concert Jardins de Casa de la Vall, per al qual l'ONCA va recuperar la producció *Andorra màgica en vuit dies*, ideada i presentada l'any 1999 amb motiu de la festivitat de Meritxell. Amb text de Miquel Desclot i música de Pere Bardagí, en aquest espectacle de música i teatre dos personatges –interpretats per Jordi Bosch i Ester Nadal, els mateixos actors que van fer-ho l'any 1999– narren una història a l'entorn de les llegendes d'Andorra.

L'ENA també ha assumit, des de la seva constitució, la distribució de *Borís I (el rei d'Andorra)*, obra de teatre de Beth Escudé dirigida per Ester Nadal. La darrera representació va tenir lloc al Teatre Municipal de Perpinyà el mes de maig, tancant així una gira que des del 2006 ha permès veure l'obra, coproduïda per Somhiteatre i Ennev Teatre, en escenaris d'Andorra, de Catalunya i de França.

La Fundació ENA també va ser la responsable el 2008 de l'organització de l'11a Mostra de Teatre Jove d'Andorra. L'assumpció d'aquest repte ha significat un canvi en el plantejament de la institució, amb la voluntat de convertir-la en una plataforma d'ensenyament teatral per als joves i de promoció del teatre de les escoles i les entitats amateurs. L'objectiu essencial del nou plantejament és que l'aprenentatge teatral sigui una eina educativa, i per això s'ha posat un èmfasi especial a potenciar i millorar el procés pedagògic en l'aprenentatge del teatre dels més joves, tot posant a l'abast dels professors un assessorament pedagògic, artístic i tècnic, continuat i concertat, per part d'un professional de l'art dramàtic i la pedagogia teatral. La nova orientació també ha comportat canvis en el tipus de representacions que es van presentar a la mostra, ja que amb aquest nou concepte es pretén, bàsicament, mostrar al públic el procés de treball que s'ha seguit en la preparació de l'obra, podent així apreciar tot l'esforç i dedicació dels alumnes en l'aprenentatge, que en el cas dels infants és especialment valorable.

COL·LABORACIONS CULTURALS

Com en altres ocasions, la Fundació Crèdit Andorrà ha participat en iniciatives de diverses entitats i institucions culturals, amb la finalitat de contribuir a una millor difusió i coneixement de la riquesa cultural i creativa del Principat. Aquesta contribució ha permès oferir unes ajudes oportunes per a la materialització de projectes que poden complementar de forma convenient els propis programes endegats per la Fundació.

Expo 2008

Fruit d'un conveni signat amb el Comissariat Nacional del Govern d'Andorra per a l'Expo 2008 de Saragossa, la Fundació Crèdit Andorrà va col·laborar en el programa d'actes del Dia Nacional d'Andorra a l'Expo 2008 de Saragossa, que va tenir lloc el 24 de juliol. Aquest suport va consistir en una aportació econòmica que va permetre l'actuació de l'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra (ONCA) i la dels esbarts dansaires del país en aquesta celebració.

La col·laboració de la Fundació Crèdit Andorrà en aquest acte està emmarcada en el conjunt d'activitats que fomenta, promou o a les quals dona suport per tal de contribuir a millorar el desenvolupament qualitatiu de la vida econòmica, social i cultural d'Andorra. En aquest sentit, la Fundació s'ha volgut sumar a la celebració del Dia Nacional d'Andorra a l'Expo 2008 atesa la temàtica central de l'esdeveniment –l'aigua i el desenvolupament sostenible–, així com la incidència turística que té per al país una manifestació d'aquest tipus, sense oblidar el foment que per a les entitats culturals andorranes participants significa poder presentar les seves propostes en un marc internacional com el de l'esdeveniment.

Quaderns d'Estudis Andorrans

Una mostra significativa de la col·laboració que la Fundació Crèdit Andorrà estableix de forma periòdica amb altres institucions o associacions, per a temes específics, ha estat l'edició del vuitè volum de la col·lecció *Quaderns d'Estudis Andorrans*, publicació promoguda pel Cercle de les Arts i de les Lletres, dirigida fins a l'any 2003, moment de la seva mort, pel pare Cebrià Baraut Obiols, el relleu del qual ha estat assumit per mossèn Benigne Marquès Sala.

La publicació inclou un recull d'articles i treballs de recerca històrica i humanística sobre Andorra des de l'edat mitjana i conté articles dels historiadors i estudiosos Carles Gascón Chopo, Enric Moliné Coll, Pere Canturri Montanya, Montserrat Pagès Paretas i del propi Benigne Marquès Sala. Els temes que s'hi tracten abasten qüestions com el fons documental Caboet-Castellbò de l'Arxiu Capitular d'Urgell; el saqueig de la catedral de la Seu d'Urgell a finals del segle XII, segons la versió d'Antoni Fiter i Rossell; el veguer episcopal i altres ministres de la justícia d'Andorra des de 1372 fins a 1600, o les pintures romàniques de Sant Martí de la Cortinada i la seva lectura.

Aquest vuitè volum s'ha treballat entre els anys 2006 i 2008 i pretén ser una eina útil de consulta a l'abast de tots els estudiosos del país, ja que el rigor científic és el que guia aquests treballs de recerca dirigits a difondre la cultura, la història i el funcionament de les institucions del país. Crèdit Andorrà primer i després la Fundació Crèdit Andorrà col·laboren en l'edició dels *Quaderns d'Estudis Andorrans* des dels seus inicis, l'any 1976.

Fundació
Crèdit Andorrà

C. Bonaventura Armengol, 6-8
AD500 Andorra la Vella
Principat d'Andorra
Tel. (376) 888 880
e-mail: fundacio@creditandorra.ad